

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/46/2016
Identifikačné číslo spisu:	4614010174
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4614010174.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti obvinenému X. H. pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 26. júla 2016 v Bratislave o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 25. novembra 2015, sp. zn. 1To/54/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) z 11. marca 2015, sp. zn. 1T/66/2014, bol obvinený X. H. uznaný za vinného zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že v presne nezistenom čase do 01:30 hod. dňa 7. júna 2008 na poľnej ceste smerujúcej vpravo od miestnej komunikácie v obci Veľké Dvorany na obec Urmince, okres Topoľčany, úmyselne zapálil osobné motorové vozidlo Mercedes ML 63 AMG, bielej farby, EČ: T., VIN: XJGBBXXEEXXAXXXXXX, rok výroby 2007, ktoré bolo následkom požiaru úplne zničené, čím poškodenému VAMI, s. r. o. Topoľčany, so sídlom Tovarnícka 2104/19, IČO:36528358, spôsobil škodu vo výške 62.865,- eur.

Okresný súd súčasne podľa § 44 Tr. zák. upustil od uloženia súhrnného trestu, pretože pokladal trest uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu Nitra z 29. novembra 2013, sp. zn. 2T/76/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 1. októbra 2014, sp. zn. 1To/27/2014, na ochranu spoločnosti a nápravu obvineného za dostatočný.

Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 25. novembra 2015, sp. zn. 1To/54/2015, na podklade odvolania obvineného X. H. podľa § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zrušil uvedený rozsudok okresného súdu a podľa § 281 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a § 31 a § 32 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov trestné stíhanie obvineného zastavil, pretože dospel k záveru, že je neprípustné.

V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd v prvom rade poukázal na to, že obžalovanému bolo v posudzovanej trestnej veci vznesené obvinenie až potom, ako bol vydaný do Slovenskej republiky pre účel iného trestného stíhania (pre iný skutok) na podklade európskeho zatýkacieho rozkazu a skutok, pre ktorý je stíhaný v posudzovanej veci, mal spáchať pred jeho vydaním. Podľa krajského súdu pritom prípady, v ktorých sa zásada špeciality vyjadrená v § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) neuplatní, v posudzovanej veci nenastali. Za danej situácie bolo podľa odvolacieho súdu možné obžalovaného za skutok, ktorý je predmetom tohto trestného konania, stíhať len pri dodržaní zákonného postupu upraveného v § 32 zákona o EZR, t. j. len po podaní žiadosti o dodatočný súhlas a na jeho podklade následne udeleného súhlasu vykonávajúceho justičného orgánu. Orgány činné v trestnom konaní tento zákonný postup ale nerešpektovali, keď po vydaní obžalovaného do Slovenskej republiky a jeho vzatí do väzby v inej trestnej veci (20. marca 2009) mu bez rešpektovania zásady špeciality a bez zabezpečenia žiadosti príslušného súdu o dodatočný súhlas vzniesli obvinenie (15. februára 2012) a na jeho podklade vykonávali ďalšie procesné úkony v rámci vyšetrovania, pričom Krajským vrchným súdom Karlsruhe bol dodatočný súhlas na trestné stíhanie obžalovaného (v tejto veci) daný až 15. apríla 2014. Krajský súd zároveň vyslovil názor, že ak mali orgány činné v trestnom konaní zámer vzniesť obžalovanému obvinenie, mohli tak urobiť s ohľadom na zásadu špeciality až po podaní žiadosti o dodatočný súhlas a v posudzovanom prípade súčasne až po udelení tohto súhlasu príslušným cudzozemským súdom, keďže v čase vznesenia obvinenia obžalovaný už bol vydaný do Slovenskej republiky (vykonával väzbu v inej trestnej veci) a súčasne, vychádzajúc z povahy a rozsahu vyšetrovacích úkonov v prípravnom konaní, neexistovala v čase vznesenia obvinenia potreba vykonať akékoľvek neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania, vrátane potreby prerušenia plynutia premlčacej doby, ktorá je v posudzovanej veci 10 rokov. Podľa krajského súdu totiž § 31 ods. 5 zákona o EZR (podľa ktorého zásada špeciality nebráni slovenským orgánom robiť opatrenia, ktoré prerušujú plynutie premlčacej doby, ako aj neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania) je nevyhnutné vykladať reštriktívne a aplikovať ho výlučne v prípadoch, keď vznesenie obvinenia neznesie odklad s ohľadom na možné zmarenie trestného konania, najmä v dôsledku možného premlčania trestného stíhania alebo nevyhnutnosti vykonania neodkladných a neopakovateľných úkonov. Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že orgány prípravného konania konajúc so zámerom vzniesť obžalovanému chránenému zásadou špeciality obvinenie, v stave bez hrozby zmarenia trestného konania (premlčaním trestného stíhania alebo iným spôsobom) v rozpore s § 31 a § 32 zákona o EZR nedali podnet (vyšetrovateľ), resp. návrh (prokurátor) na príslušný súd, aby tento podal žiadosť o dodatočný súhlas s trestným stíhaním obžalovaného, t. j. logicky tento súhlas v čase vznesenia obvinenia ani nebol vykonávacím justičným orgánom daný, pričom následne vykonali prakticky celé vyšetrovanie. Až následne udelený dodatočný súhlas s trestným stíhaním obžalovaného nie je podľa krajského súdu, vzhľadom na absenciu splnenia vyššie uvedených podmienok, spôsobilý konvalidovať skoršie v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami vznesené obvinenie, ako aj naň nadväzujúce procesné úkony a takýmto spôsobom získané dôkazy.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo príslušnej okresnej prokuratúre doručené 9. decembra 2015, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) 6. mája 2016 dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., a to v neprospech obvineného X. H.

V jeho odôvodnení dovolateľ rekapituluje predchádzajúce konanie a namieťa, že so závermi krajského súdu nemožno súhlasiť, pretože nemajú oporu v ustanoveniach § 31 a § 32 zákona o EZR a nadväzne ani v ustanovení § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák., ktoré zároveň cituje. Podľa dovolateľa sa orgány činné v trestnom konaní nedopustili pochybenia, keď X. H. vzniesli obvinenie ešte pred podaním žiadosti o udelenie dodatočného súhlasu s trestným stíhaním príslušnému justičnému orgánu Nemeckej spolkovej republiky, pretože práve ustanovenie § 31 ods. 5 zákona o EZR v spojení s ustanovením § 31 ods. 1 a § 32 ods. 1 zákona o EZR výslovne uvádzajú, že ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do Slovenskej republiky z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu s uplatnením zásady špeciality, stíhaná pre trestný čin spáchaný pred vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného európskeho zatýkacieho rozkazu, súd požiadava vykonávajúci justičný orgán o dodatočný súhlas s trestným stíhaním, čo ale nebráni slovenským orgánom robiť opatrenia, ktoré prerušujú plynutie premlčacej doby, ako aj neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania, pričom v

zmysle ustanovenia § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. je práve vznesenie obvinenia konkrétnej osobe opatrením, ktoré prerušuje plynutie premlčacej doby. Zároveň zdôraznil, že zákon o EZR neobsahuje žiadne ustanovenie, vezmúc do úvahy s osobitným zreteľom aj znenie ustanovenia § 31 ods. 5, ktoré by podmieňovalo, resp. umožňovalo vzniesť obvinenie osobe pred vyžiadanim dodatočného súhlasu s trestným stíhaním iba v takých prípadoch, kedy bezprostredne hrozí premlčanie trestného stíhania tak, ako to uviedol krajský súd. Takéto nesprávne použitie, resp. aplikácia ustanovenia § 31 a § 32 zákona o EZR, ktoré nemá podľa dovolateľa opodstatnenie a vykazuje zo strany krajského súdu známky svojvoľnosti, naplňuje dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. - druhá veta (druhá alternatíva).

Pokiaľ ide o závažnosť namietaného porušenia zákona, ktoré vyžaduje ustanovenie § 371 ods. 5 Tr. por. k uplatnenému dovolaciemu dôvodu, generálny prokurátor uviedol, že nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia zo strany krajského súdu malo za následok zrušenie rozsudku okresného súdu a následné zastavenie trestného stíhania. V prípade správneho a zákona zodpovedajúceho postupu mal krajský súd ako súd druhého stupňa podľa dovolateľa odvolať obvineného X. H. zamietnuť ako nedôvodné.

V podstate z týchto dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd:

1) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/54/2015 z 25. novembra 2015 bol porušený zákon v ustanovení § 31 ods. 1, ods. 5 a § 32 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov, ako aj v ustanovení § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a v ustanoveniach § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por., § 281 ods. 1 Tr. por. a § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v prospech obvineného X. H.,

2) podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/54/2015 z 25. novembra 2015 v celom rozsahu a zrušil aj ďalšie rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a

3) podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený X. H. v písomnom vyjadrení k dovolaniu generálneho prokurátora prostredníctvom obhajcu uviedol, že zákon v jeho prospech porušený nebol. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané generálnym prokurátorom ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 368 ods. 2 písm. c/ Tr. por.), v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por. a to v neprospech obvineného potom, ako ten podal riadny opravný prostriedok a odvolací súd rozhodol v jeho prospech (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že podané dovolanie treba odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., keďže je zrejmé, že nie je splnený generálnym prokurátorom uplatnený dôvod dovolania.

V prvom rade považuje najvyšší súd za potrebné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je určený k náprave iba tých procesných a hmotnoprávnych chýb, ktoré sú výslovne uvedené v § 371 ods. 1 písm. a/ až n/, ods. 2, ods. 3 Tr. por. Z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. pritom vyplýva, že tento dôvod dovolania je daný vtedy, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Tento dovolací dôvod tak slúži k náprave len takých chýb rozhodnutia, ktoré spočívajú v nesprávnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva a nie aj podľa noriem procesných. Povedané inými slovami, v rámci tohto dôvodu dovolania nemožno úspešne namietat' porušenie procesných predpisov.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že zastavenie trestného stíhania obvineného X. H. nie je založené na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. upravujúceho prerušenie premlčania trestného stíhania (a to ani nepriamo, ako naznačuje dovolateľ), ale toto vychádza výlučne z nesprávneho výkladu a aplikácie ustanovení § 31 a § 32 zákona o EZR, ktorý je procesným predpisom upravujúcim postup slovenských orgánov pri vydávaní osôb medzi členskými štátmi Európskej únie na základe európskeho zatýkacieho rozkazu a s tým súvisiace konanie, a v nadväznosti na to z nesprávneho použitia ustanovení § 9 ods. 1 písm. b/, § 281 ods. 1 a § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o EZR osoba, ktorá bola vydaná z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, nesmie byť v štáte pôvodu stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o EZR ak bola osoba vydaná do Slovenskej republiky, zásada špeciality sa neuplatní, ak

a/ vydaná osoba sa po prepustení z väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody zdržiava na území Slovenskej republiky viac ako 45 dní napriek tomu, že ho mohla opustiť, alebo sa dobrovoľne vráti na územie Slovenskej republiky potom, čo ho opustila,

b/ za tento ďalší trestný čin nemožno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu,

c/ trestné stíhanie nevedie k použitiu opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu,

d/ osobe by mohol byť uložený trest alebo ochranné opatrenie, ktoré nie je spojené s pozbavením osobnej slobody, najmä peňažný trest alebo opatrenie namiesto tohto trestu, a to aj vtedy, ak by taký výkon predovšetkým výkonom náhradného trestu odňatia slobody viedol k obmedzeniu osobnej slobody,

e/ osoba sa vzdala práva na uplatnenie zásady špeciality podľa odseku 1 v rámci konania vo vykonávajúcom štáte,

f/ osoba po vydaní do Slovenskej republiky vyhlásila, že sa výslovne vzdáva uplatnenia zásady špeciality podľa odseku 1 vo vzťahu k určitým trestným činom spáchaným pred vydaním,

g/ vykonávajúci justičný orgán udelil súhlas so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred vydaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin, alebo ak

h/ zásada špeciality sa vo vzťahu k vykonávajúcemu štátu neuplatňuje na základe vyhlásenia členského štátu a vykonávajúci justičný orgán vo svojom rozhodnutí o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu neuviedol inak.

Podľa § 31 ods. 4 zákona o EZR na získanie súhlasu vykonávajúceho justičného orgánu podľa odseku 2 písm. g/ sa použije postup podľa § 32 ods. 1.

Podľa § 31 ods. 5 zákona o EZR odsek 1 nebráni slovenským orgánom robiť opatrenia, ktoré prerušujú plynutie premlčacej doby, ako aj neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o EZR ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do Slovenskej republiky z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu s uplatnením zásady špeciality stíhaná pre trestný čin spáchaný pred vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného európskeho zatýkacieho rozkazu, alebo má táto osoba vykonať trest odňatia slobody, ktorý jej bol uložený súdom Slovenskej republiky pred jej vydaním, nebol predmetom pôvodného zatýkacieho rozkazu a nenastala žiadna z podmienok uvedených v § 31 ods. 2, súd požiada vykonávajúci justičný orgán o dodatočný súhlas s trestným stíhaním alebo výkonom trestu odňatia slobody.

Podľa § 32 ods. 2 zákona o EZR žiadosť o dodatočný súhlas musí obsahovať všetky informácie uvedené v § 5 ods. 5. Žiadosť zašle súd spravidla priamo vykonávajúcemu justičnému orgánu v jazyku podľa § 37. Súd vydá európsky zatýkací rozkaz pre trestný čin, ktorý má byť predmetom trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody, a pripojí ho k žiadosti o dodatočný súhlas, len ak ho vykonávajúci justičný orgán o to požiada.

Citovanými ustanoveniami zákona o EZR bol do právneho poriadku Slovenskej republiky prebratý článok 27 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v znení rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), ktorého slovenský preklad znie:

1. Každý členský štát môže oznámiť Generálnemu sekretariátu Rady, že vo svojich vzťahoch s inými členskými štátmi, ktoré urobia rovnaké oznámenie, bol daný súhlas k trestnému stíhaniu, odsúdeniu alebo zadržaniu s cieľom vykonania trestu alebo ochranného opatrenia pre trestný čin, ktorý bol spáchaný pred odovzdaním príslušnej osoby, s výnimkou trestného činu, pre ktorý bola táto osoba odovzdaná, ak v osobitnom prípade vykonávajúci súdny orgán neuvedie inak vo svojom rozhodnutí o odovzdaní.

2. S výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 1 a 3 odovzdaná osoba sa nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná.

3. Odsek 2 sa neuplatní v nasledujúcich prípadoch:

a/ ak osoba, ktorá mala možnosť opustiť územie členského štátu, do ktorého bola odovzdaná, tak neurobila počas 45 dní od jej prepustenia, alebo sa vrátila na toto územie po tom, ako ho opustila;

b/ trestný čin, ktorý nie je sankcionovaný trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením;

c/ trestné stíhanie, ktoré nemá za následok uplatnenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu;

d/ ak by osoba mohla podliehať trestu alebo opatreniu, ktoré nezahŕňa pozbavenie slobody, najmä finančnému trestu alebo opatreniu, ktoré ho nahrádza, ak trest alebo opatrenie mohlo mať za následok obmedzenie jej osobnej slobody;

e/ ak osoba súhlasila s odovzdaním, ak je prípustné, v rovnakom čase ako sa vzdala nároku na „specialty rule“, v súlade s článkom 13;

f/ ak sa osoba po odovzdaní výslovne zriekla nároku na „specialty rule“ so zreteľom na určené trestné činy, ktoré predchádzali jej odovzdaniu. Zrieknutie sa urobí pred príslušnými súdnymi orgánmi vydávajúceho členského štátu a zaznamenaná sa v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto štátu. Zrieknutie sa formuluje tak, aby bolo jasné, že osoba sa súhlasu vzdala dobrovoľne a pri plnom vedomí si následkov. Za týmto účelom osoba má právo na právneho zástupcu;

g/ ak vykonávajúci súdny orgán, ktorý osobu odovzdal, dá svoj súhlas v súlade s odsekom 4.

4. Žiadosť o súhlas sa predloží vykonávajúcemu súdnemu orgánu doplnená o informáciu uvedenú v článku 8 ods. 1 a prekladom uvedeným v článku 8 ods. 2. Súhlas sa dá, ak trestný čin, pre ktorý je požadovaný, podlieha odovzdaniu v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia. Súhlas sa odmieta z dôvodov uvedených v článku 3 a inak môže sa odmietnuť iba z dôvodov uvedených v článku 4. Rozhodnutie sa prijme najneskôr do 30 dní po prijatí žiadosti. Pre prípady uvedené v článku 5 vydávajúci členský štát musí poskytnúť záruky, ktoré sú tam uvedené.

Na tomto mieste je zároveň nutné pripomenúť, že hoci rámcové rozhodnutia nemôžu mať priamy účinok, ich záväzný charakter ukladá vnútroštátnym orgánom, najmä vnútroštátnym súdnym orgánom, povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva. Vnútroštátne súdy, ktoré uplatňujú vnútroštátne právo, sú preto povinné vykladať toto právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok. Táto povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je síce obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad *contra legem* vnútroštátneho práva, vyžaduje však, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci (tým, že zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva) s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetného rámcového rozhodnutia a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s ním sledovaným účelom (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 5. septembra 2012, Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, body 53 až 56).

Z uvedeného plynie, že nielen Súdny dvor Európskej únie ale aj vnútroštátnym súdom prislúcha, aby zaručili uplatňovanie práva Európskej únie vo všetkých jej členských štátoch. Základom celého takto koncipovaného súdneho systému je konanie o prejudiciálnej otázke upravené v článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré má za cieľ - prostredníctvom nastoleného dialógu medzi súdmi, konkrétne medzi Súdnym dvorom Európskej únie a súdmi členských štátov - zabezpečiť jednotný výklad práva Európskej únie (primerane pozri stanovisko Súdneho dvora 2/13, EU:C:2014:2454, body 175 a 176).

V kontexte posudzovanej veci je potom potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora z 1. decembra 2008, Leymann a Pustovarov, C-388/08 PPU, v ktorom Súdny dvor podal okrem iného výklad výnimky zo zásady špeciality uvedenej v článku 27 ods. 3 písm. c/ rámcového rozhodnutia, ktorej zodpovedá výnimka podľa § 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR, a to práve s ohľadom na konanie o udelení súhlasu, ktoré je upravené v čl. 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 4, § 32 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR). V tomto rozsudku Súdny dvor zdôraznil, že ak konanie viedlo k záveru o existencii „iného trestného činu“ ako toho, pre ktorý bola osoba odovzdaná, stíhanie pre tento trestný čin nemôže prebiehať bez získania súhlasu, okrem prípadov, v ktorých sa uplatnia výnimky stanovené v článku 27 ods. 1, ods. 3 písm. a/ až f/ rámcového rozhodnutia. Tieto výnimky pritom majú rôzne odôvodnenie. Výnimky uvedené v článku 27 ods. 1, ods. 3 písm. e/ až g/ rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 2 písm. e/ až h/ zákona o EZR) sa zakladajú na súhlase dotknutých členských štátov alebo na súhlase súdnych orgánov vykonávajúceho členského štátu, alebo tiež na súhlase osoby, na ktorú sa európsky zatykač vzťahuje. Výnimky uvedené v článku 27 ods. 3 písm. b/ a d/ rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 2 písm. b/ a d/ zákona o EZR) sa vzťahujú na uplatniteľné tresty alebo opatrenia. Napokon výnimka uvedená v článku 27 ods. 3 písm. c/ rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR) sa odvoláva na trestné konanie a týka sa situácií, v ktorých toto konanie podľa zákona alebo posúdenia súdneho orgánu nemá za následok uplatnenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu. Súdny dvor preto rozhodol, že výnimku uvedenú v článku 27 ods. 3 písm. c/ rámcového rozhodnutia 2002/584 treba vykladať v tom zmysle, že ak ide o „iný trestný čin“ ako ten, pre ktorý bola osoba odovzdaná, musí byť súhlas vyžiadaný v súlade s článkom 27 ods. 4 tohto rámcového rozhodnutia a získaný, ak je potrebné vykonať trest alebo opatrenie spojené s odňatím slobody. Osoba, ktorá bola odovzdaná, môže byť stíhaná a odsúdená za takýto trestný čin pred získaním súhlasu, ak počas trestného stíhania za trestný čin alebo v rozsudku o ňom nebolo uložené nijaké opatrenie obmedzujúce slobodu. Výnimka uvedená v tomto článku 27 ods. 3 písm. c/ však v každom prípade nebráni tomu, aby osoba, ktorá bola odovzdaná, podliehala opatreniu obmedzujúcemu slobodu pred získaním súhlasu, ak je toto obmedzenie podľa

zákona odôvodnené ostatnými bodmi obžaloby.

Z uvedeného vyplýva, že ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do Slovenskej republiky z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu s uplatnením zásady špeciality, stíhaná pre trestný čin spáchaný pred jej vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného európskeho zatýkacieho rozkazu, vznesenie obvinenia pre tento iný trestný čin a ani ďalšie trestné stíhanie preň nie je podmienené získaním dodatočného súhlasu v zmysle § 31 ods. 2 písm. g/, ods. 4 a § 32 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, pokiaľ trestné konanie o tomto inom trestnom čine nie je spojené so žiadnym opatrením obmedzujúcim osobnú slobodu vydanej osoby. V takýchto prípadoch sa totiž zásada špeciality podľa § 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR neuplatní a dodatočný súhlas stačí od vykonávajúceho justičného orgánu získať najneskôr vtedy, ak má byť v tomto inom konaní použité opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu obvineného (napr. väzba, vyšetrovanie duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom ústave) alebo vykonaný trest odňatia slobody, prípadne ochranné opatrenie spojené s obmedzením osobnej slobody (aj to len v prípade, ak v tom čase nie je daná iná výnimka zo zásady špeciality podľa § 31 ods. 2 zákona o EZR).

Vzhľadom na to, že osobná sloboda obvineného X. H. nebola v rámci trestného konania vedeného proti nemu v posudzovanej veci nijak obmedzená, keďže bol vo väzbe a následne vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci (na ktorú sa európsky zatýkací rozkaz, na ktorého základe bol vydaný, vzťahoval) a trest obmedzujúci jeho osobnú slobodu mu nebol uložený ani v rozsudku okresného súdu, ktorý upustil od uloženia súhrnného trestu, pričom odvolanie bolo podané iba v jeho prospech, bolo možné ho trestne stíhať a aj odsúdiť bez toho, aby na to bol potrebný dodatočný súhlas vykonávajúceho justičného orgánu.

Záver krajského súdu, že obvineného bolo možné stíhať za skutok, ktorý je predmetom tohto trestného konania, len pri dodržaní zákonného postupu upraveného v § 32 zákona o EZR, t. j. len po podaní žiadosti o dodatočný súhlas a na jej podklade následne udeleného súhlasu vykonávajúceho justičného orgánu, je tak v rozpore nielen s obsahom rámcového rozhodnutia, ale nemá oporu ani v zmienenom ustanovení zákona o EZR, pretože úplne prehliada, že v súlade s § 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR neprichádzalo uplatnenie zásady špeciality vôbec do úvahy. V nadväznosti na to krajský súd nesprávne vyvodil, že trestné stíhanie obvineného Igora Halása je neprípustné a musí byť zastavené z dôvodu, že ide o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas a taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný (hoci ten bol ešte pred podaním obžaloby získaný).

Najvyšší súd sa ďalej nestotožňuje ani s reštriktívnym výkladom § 31 ods. 5 zákona o EZR, ktorý krajský súd v posudzovanej veci uplatnil a podľa ktorého treba toto ustanovenie aplikovať výlučne v prípadoch, keď vznesenie obvinenia neznesie odklad s ohľadom na možné zmarenie trestného konania, najmä v dôsledku možného premlčania trestného stíhania alebo nevyhnutnosti vykonania neodkladných a neopakovateľných úkonov.

Odhliadnuc od toho, že vzhľadom na už uvedené použitie tohto ustanovenia nebolo v posudzovanej veci namieste, považuje dovolací súd za potrebné poukázať na to, že z hľadiska dĺžky premlčacej doby je rozhodujúci názor súdu na právnu kvalifikáciu po vykonaní hlavného pojednávania a nie to, ako bol skutok kvalifikovaný obžalobou alebo pri vznesení obvinenia v predchádzajúcich štádiách trestného stíhania (pozri rozsudok najvyššieho súdu zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 91/2015). V praxi pritom nezriedka dochádza k zmierneniu právneho posúdenia skutku oproti právnej kvalifikácii použitej pri vznesení obvinenia. Dôsledné uplatnenie krajským súdom prijatého výkladu by tak v konečnom dôsledku mohlo viesť k popretiu samotného účelu predmetného ustanovenia, ktorým je zabrániť zmareniu trestného konania. Pokiaľ by totiž orgány činné v trestnom konaní mohli vzniesť obvinenie iba vtedy, ak bezprostredne hrozí premlčanie trestného stíhania, teda len krátko pred uplynutím premlčacej doby, v prípadoch, keď by následne došlo k takému zmierneniu právneho posúdenia, ktoré by zároveň znamenalo skrátenie premlčacej doby, bolo by trestné stíhanie premlčané a muselo by byť zastavené.

Z týchto dôvodov je potrebné prisvedčiť dovolateľovi v tom smere, že napadnuté uznesenie krajského súdu je založené na nesprávnom použití ustanovení § 31 a § 32 zákona o EZR a v nadväznosti na to aj ustanovení § 9 ods. 1 písm. b/, § 281 ods. 1 a § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Ako už bolo uvedené vyššie, porušenie týchto procesných noriem nemožno podradiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Keďže ale pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por., najvyšší súd tiež skúmal, či zistenú chybu napadnutého rozhodnutia nemožno subsumovať pod niektorý z ďalších dovolacích dôvodov. Dospel pritom k záveru, že hoci Trestný poriadok dovolanie proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania pripúšťa, pre prípad, že jeho chyba spočíva iba v nesplnení procesných podmienok pre takéto rozhodnutie, neráta so žiadnym dovolacím dôvodom. Ide nepochybne o nedostatok zákonnej úpravy, ktorý však nemožno preklenúť výkladom (osobitne ak by to znamenalo zmenu rozhodnutia v neprospech obvineného), ale iba zmenou právnej úpravy.

Najvyššiemu súdu preto neostávalo iné, než dovolanie generálneho prokurátora odmietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.